

Prædiken til 6. søndag efter påske

Joh. 17, 20-26

Det er efterhånden nogle år siden, at jeg mistede min gamle mor. Men jeg kan indimellem gribe efter telefonen, når der er et eller andet, som jeg lige skal huske at fortælle hende. På samme måde som jeg endnu kan gribe mig selv i at tænke, når telefonen ringer, at det kan være mor, der skal fortælle mig et eller andet, mens det endnu er i frisk erindring eller måske læse et andagtsstykke, som hun synes var rigtig godt, og som hun nok mente, at jeg kunne trænge til at høre midt i den gerning, der nu er min. Det gjorde hun på sin karakteristiske facon med stemmen lidt præget af højtid, som hun havde været vant til det fra barnsben, når man talte om de hellige ting og læste på det rigsdansk, som alle dage faldt hende en smule fremmed.

Det er sært vemodigt at miste den og dem, der har kendt én længst. Og på trods af at hun virkelig har kendt mine søskende og mig på godt og ondt, elskede hun os så uforbeholdent, som vist kun en mor kan. En mor ser som bekendt for de fleste bort fra så mange ting hos sine børn og finder gode forklaringer og undskyldninger, når man træder lidt ved siden af.

Det er vemodigt at vide, at de ting man ikke

fik spurgt om, at det er uomgængelig for sent. Men når man har haft sin mor, til hun blev meget gammel, og man selv er mere end midt i livet, så er der ikke noget uventet og unaturligt eller frygteligt tragisk i det. Sådan er livets gang jo - og dødens.

Men det er et tab, at jeg ikke længere har min mor tilbage til at bede for mig. Jeg husker så tydeligt, hvor stort et indtryk det gjorde, da jeg som ung mand en gang uforvarende kom til at lytte, da mine forældre bad aftenbøn sammen og på skift i bønner nævnte navnene på dem de holdt af og satte pris på, og dem der for øjeblikket i omgivelserne kunne trænge til, at nogen foldede hænderne for dem. Det gjorde et dybt indtryk på mig, og gjorde mig bevidst om, at jeg var et privilegeret menneske.

Ja, sådan er det: Sammen med vemodet over, at hun ikke længere er her, er det det, at mor, som fulgte mig, fra jeg var barn - fra før jeg kendte mig selv - og som har bedt for mig og mine søskende hver dag i alle de år, ikke er der længere. Det er et savn at lægge sin mor i graven og vide, at nu er der ikke længere nogen til denne vigtige opgave: at bede for én. Også og ikke mindst i de dage og stunder, hvor det med bønner af forskel-

Udgivet af

Grundtvigsk Forum

Nr. 459. 119. årgang

Maj 2018

ISSN 0901-2214

lige grunde falder én svært.

Det er omkring bøn og forbøn, Jesus træder os i møde i prædiketeksten til i dag. Prædiketeksten er et afsnit fra Jesu afskedstaler, som udgør hele 5 kapitler i *Johannesevangeliet*, som vi ustandselig løber på her i kirken mellem påske og pinse. Prædiketekster, der koster blod, sved og tårer i mange præstegårde. Alle disse kapitler indeholder taler, samtaler og bønner fra den sidste nadver den sidste aften. Jesus ved, stunden er nær. Han ved, hvad der skal ske senere, nemlig at han bliver taget til fange for at blive korsfæstet næste dag, og nu tager han afsked med sine disciple. Han har noget afgørende at sige dem i de sidste timer, de er sammen. Et testamente.

Der får vi lov til at se Jesus over skulderen. For det er jo en bøn, vi hører Jesus bede. Vi træder ind i hans lønkammer og hører det, som egentlig ikke er beregnet for vore ører. Nemlig hans bøn til sin far i Himlen.

Bøn er vel det mest private og personlige af alt, men for Jesus er der netop aldrig noget privat. Han lever sit liv for alle, giver sig selv hen for alle, beder for alle - han lader alle og enhver se sig over skulderen og høre med, når han beder.

For at vi skal høre, at det er os, han beder for, disciplene til alle tider: Jeg beder ”også for dem, som ved deres ord tror på mig, at de alle må være ét, ligesom du, fader, i mig og jeg i dig...”.

Og for at vi kan lære at bede af Jesu bøn.

Der er jo et andet sted, hvor Jesus lærer sine disciple at bede - et mere berømt sted. Det er der, hvor disciplene kommer til Jesus, og siger: Lær os at bede - ligesom Johan-

nes Døberen lærer sine disciple at bede, og ligesom alle andre læremestre har lært deres specielle måde at bede på videre til deres tilhængere. Nu vil de så også have Jesu måde at bede på.

Og så giver Jesus dem bønnen Fadervor, som har været alle døbtets ejendom siden. Som er til kirkebrug og til hjemmebrug. Offentligt brug og privat brug. Efter at have givet disciplene denne bønns ordlyd fortsætter Jesus med at sige: ”Bed, så skal der gives jer, søg, så skal I finde, bank på, så skal der lukkes op for jer”. Kort sagt: Rend Gud på dørene, hold jer ikke tilbage, det er ikke bestemte ord, det drejer sig om - særligt mange eller særligt flotte ord. Som Jesus siger: Det er kun hedningerne, der tror, at de bliver bønhørt for deres mange ord. Og i øvrigt ved Gud i forvejen, hvad der tynger jer, og hvad I trænger til. Men rend ham på dørene alligevel. For Gud er som en kærlig far, der altid vil høre på sit barn.

De vigtigste ord i Fadervor er de to første. Vor far. For Jesus lærte ikke bare disciplene en ny bøn, som er nyttig at kunne udenad. Men han lærte dem også et nyt navn for Gud.

De havde været vant til at Gud er så ophøjet og hellig, at man ikke kan forvente, at han er særlig interesseret i menneskers helt almindelige dagligdag - slet ikke kvinders og børns. Man havde så meget respekt for Gud, at man slet ikke ville nævne Guds navn.

Og så kommer Jesus og siger, at Gud kan vi henvende os til - lige så trygt og tillidsfuldt og uformelt, som et barn henvender sig til sin far. En ny bøn og et nyt navn for Gud. Fadervor er gået ind på førstepladsen blandt

bønner. Også så meget at vi ofte glemmer, at bøn ikke drejer sig om bestemte ord. At vi kan bede om hvad som helst, bruge de ord, der ligger for. Det er holdningen, det drejer sig om - det tillidsfulde forhold som til en god far - ikke de bestemte formuleringer.

Det bliver vi så også mindet om i dagen prædiketekst. For sådan er det jo, Jesus beder. Der er de store teologer, der siger, at Jesu bøn, som vi møder den i dag, er meget poetisk og meget velordnet opbygget, struktureret som stor litteratur

Jeg holder nu mere med den kirkegænger, der siger, at der hverken er hoved eller hale i det. Nej, for det behøver der heller ikke at være, når vi beder til Gud. Jesus lader munden løbe - for os. Beder for det kæreste, han har, sine disciple dengang og nu og til alle tider. At vi må være ét.

Sådan så vi nok kan savne, når vi ikke længere har vores forældre til at bede for os. Men samtidig må vide, at vi har Jesus til alle tider, som gør det. For alle mennesker.

Og vi har lov til at fortælle Gud om det, der trykker os og det, der glæder os. Ganske hulter til bulter, som vi har behov for det. Hvornår som helst og i hvilken form som helst. Det er ingen kunst at bede. At bede er befrielse.

Sådan har vi brug for at sætte ord på vore glæder og sorger - måske mest det sidste - fortælle om hvordan vi har det - i troen på, at der er én, der er større og mere vidsynet end os, der hører.

Og vi har brug for, at andre beder for os. Og det gør som sagt først og fremmest Jesus og først og sidst Jesus. Men jeg er også overbevist om, at Danmark er befolket med foræl-

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

dre og bedsteforældre, der følger deres børn og børnebørn ikke bare med interesse og kærlige tanker, men også med forbøn.

En og anden sidder sikkert med den erfaring, at man bad til Gud i sit hjertes nød - og det hjalp ikke. Ja, det gjorde det i grunden værre, for sammen med at man konstaterede, at bønner ikke var effektiv, så kom man til at tvivle på, om der overhovedet var nogen, der hørte det - om Gud var der. Jeg tror, at det ikke bare er én og anden, der sidder med den erfaring. Det kender alle til.

Vi skal bede for os selv og andre - ikke fordi bønner er effektiv og virksomhedsfuld. Bønner er ikke en effektiv metode til at beherske vores omverden med, sådan at vi kan styre det hele. Eller sådan så vi kan styre vores medmennesker efter vores vilje. Eller styre Gud. Ja vi kan såmænd ikke engang styre os selv. Bønner er ikke noget magt- eller presionsmiddel.

Vi kan heller ikke kontrollere bønnens resultater. I det hele taget er bønnens synlige resultater ikke det vigtigste. Uanset, hvor mange vi ellers kan glæde os over af den slags. Den der har øjne og hjerte til det, vil se det. Det vigtigste er ikke, at vi bevæger Gud i bønner, men at Gud bevæger os. At Gud gør noget ved os.

Hvad skete der med dem, Jesus bad for den dag? De blev ikke forskånet. De blev ikke vellykkede. De måtte sætte liv og lemmer på spil, og kom galt af sted mange af dem.

Men de blev bevarede i Guds navn, som Jesus bad om det for dem. De vidste, at uanset om verden stod eller faldt, så var de i pagt med en magt, som altid ville holde hånden under dem. Det er der en udtømmelig livs-

ressource i. Som er tilgængelig til alle tider. For dig. For hver eneste af os. For så vidt rækker det fra dem den dag og til os.

At de alle må være ét. Deri åbnes Guds himmerigs port for dig og mig, så vi kan vende tilbage til fællesskabet, enheden med Gud og vort medmenneske.

”Fader, jeg vil, at hvor jeg er, skal også de, som du har givet mig, være sammen med mig, for at de skal se min herlighed”. Og det sted er det sted, hvor sorgen er forbi, fordi der ikke længere er noget at sørge over. Fordi han, som bad bønner om enheden, selv skabte den. På et kors.

Med en kærlighed, der sprængte alle grænser. En afmægtig kærlighed, der lever nu og en gang vil samle os, der hvor regnbuen begynder og ender. Amen.

Børge Munk Povlsen

Christians sogn, Fredericia

Salmer:

725, 6, 289, 588, 675